

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Martina Láníčka v právní věci

žalobce: **I.M. D.**,
státní příslušnost Pákistán
zastoupený advokátem Mgr. Daliborem Lípou
sídlem Vyšehradská 12, 360 01 Karlovy Vary

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretské náměstí 5, 118 00 Praha 1 - Hradčany

o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 14 600 Kč, ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám advokáta Mgr. Dalibora Lípy, sídlem Vyšehradská 12, 360 01 Karlovy Vary.
- III. Žalobci **se vrací** z účtu Krajského soudu v Ostravě zaplacený soudní poplatek ve výši 1 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalovaného. Uvedl, že dne 15. 8. 2018 podal žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza pro rodinného příslušníka občana EU, když žádosti o udělení víza nejprve nebylo vyhověno rozhodnutím Zastupitelského úřadu ČR v Abú Zabí pod č. j. QABB 201807260084. Navzdory marnému uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, resp. informování žalobce o výsledku nového posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza dle ust. § 180e odst. 9 zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) nebylo ke dni podání žaloby o novém posouzení důvodů neudělení víza rozhodnuto. Žalobce má za to, že žalovaný je ve věci nečinný, a proto podal žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu.
2. Žalobce zdůraznil, že procesní předpis platný pro řízení o novém posouzení důvodů neudělení víza neupravuje žádné prostředky k ochraně proti nečinnosti, takže nelze dospět k závěru, že by žalobce nesplnil podmínku § 79 odst. 1 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), tj. že by bezvýsledně nevyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Současně poukázal na ust. § 168 zákona o pobytu cizinců, podle kterého se na řízení podle § 180e téhož zákona nevztahují ustanovení části druhé a

části třetí zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“) a v takové věci tedy není možné uplatnit návrh na provedení opatření proti nečinnosti ve smyslu ust. § 80 správního řádu.

3. Žalovaný ve vyjádření uvedl, že považuje podanou žalobu za nepřijatelnou pro nesplnění podmínek ust. § 79 s. ř. s., když žalobce bezvýsledně nevyčerpal prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k ochraně proti nečinnosti. Žalovaný nesouhlasí s tvrzením žalobce, že tímto prostředkem nemůže být návrh na provedení opatření proti nečinnosti ve smyslu ust. § 80 správního řádu, jakkoliv se na řízení o udělení krátkodobého víza ve smyslu § 168 zákona o pobytu cizinců nevztahuje část druhá a třetí správního řádu. Žalovaný má za to, že je namístě přiměřené použití § 80 správního řádu, když ve své správní praxi se s návrhy na přijetí opatření proti nečinnosti setkává i v řízeních o udělení krátkodobého víza a tyto vyřizuje. Dále uvedl, že jako prostředek k ochraně proti nečinnosti lze rovněž využít institutu stížnosti upraveného v § 175 správního řádu, který je součástí části sedmé správního řádu, jež se vztahuje i na řízení o udělení krátkodobého víza. Jelikož žalobce žádný z těchto prostředků nepoužil, žalovaný navrhl, aby podaná žaloba byla odmítnuta.
4. Pro případ, že by krajský soud tento názor žalovaného nesdílel, navrhl žalovaný zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. K tomu uvedl, že ve smyslu ust. § 180e zákona o pobytu cizinců žadatel musí podat žádost o nové posouzení důvodů neudělení víza u toho správního orgánu, který rozhodnutí vydal, tj. v daném případě u příslušného zastupitelského úřadu. Zastupitelský úřad pak žádost ve lhůtě 5 dnů postoupí správnímu orgánu příslušnému k jejímu posouzení, tedy žalovanému, neshledá-li důvod pro udělení krátkodobého víza v rámci autoremedury. Jestliže žádost žalobce byla adresována přímo žalovanému, nebylo možné řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza zahájit. Podle žalovaného nelze dovodit nečinnost žalovaného, který neměl povinnost rozhodnout o podání žalobce, právě proto, že žádost nebyla doručena příslušnému správnímu orgánu.
5. Žalobce v replice k vyjádření žalovaného doručené soudu dne 25. 1. 2019 uvedl, že námitka žalovaného, že žalobce nevyčerpal prostředky ochrany proti nečinnosti dané procesním předpisem platným pro správní řízení, je nesprávná a účelová, když možnost využití návrhu na podání opatření proti nečinnosti je přímo vyloučena ust. § 168 ve spojení s § 180e zákona o pobytu cizinců. Žalobce tak v rámci řízení před žalovaným neměl k dispozici žádný účinný prostředek nápravy proti nečinnosti žalovaného.
6. Dále žalobce uvedl, že nesouhlasí s námitkou žalovaného, že tento neměl povinnost o podané žádosti o nové posouzení žádosti vést řízení a rozhodnout. Je pravdou, že žádost o nové posouzení byla adresována žalovanému. Žalobce však v této souvislosti zdůraznil, že Velvyslanectví ČR v Abú Zabí je organizační složkou žalovaného a žádost o nové posouzení byla podána prostřednictvím datové schránky. Všechny zastupitelské úřady ČR v zahraničí nemají vlastní datové schránky a doručuje se jim prostřednictvím datové schránky žalovaného. Jediné, čeho se žalovaný může dovolávat, je proto skutečnost, že žalobce v záhlaví podání označil toliko žalovaného místo toho, aby uvedl např. Ministerstvo zahraničních věcí prostřednictvím Velvyslanectví ČR v Abú Zabí. Žalobce uznává, že formálně správně měl označit v záhlaví Velvyslanectví ČR v Abú Zabí, avšak

zároveň je přesvědčen, že tato drobná formalita nemůže mít za následek zánik povinnosti vést o žádosti o nové posouzení řízení a vydat rozhodnutí. Dále žalobce uvedl, že v informaci o neudělení víza chybělo v rozporu s právními předpisy jakékoli poučení o možnosti podat opravný prostředek a k jakému orgánu se opravný prostředek podává. Zároveň chybí jakékoliv odůvodnění. Žalovaný je správním orgánem, který o podané žádosti o nové posouzení rozhoduje a Velvyslanectví ČR v Abú Zabí je jeho organizační složkou v rámci vnitřního uspořádání ministerstva a používá totožnou datovou schránku. Žádost o nové posouzení tedy byla doručena na správnou adresu do příslušné datové schránky. Žalobce se domnívá, že žalovaný měl zastupitelskému úřadu jako své organizační složce žádost o nové posouzení postoupit, když z žádosti jednoznačně vyplývá, že směřuje proti rozhodnutí Velvyslanectví ČR v Abú Zabí. Námitky žalovaného jsou neopodstatněné a žalobce na podané žalobě setrval.

7. Podáním doručeným krajskému soudu dne 17. 3. 2019 vzal žalobce podanou žalobu zpět, a to pro pozdější chování žalovaného, který dne 14. 3. 2019 pod č. j. 303631/2019-VO vydal rozhodnutí o žádosti žalobce o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza rodinnému příslušníku občana EU, kterým rozhodnutí o zamítnutí žádosti zrušil a věc vrátil Velvyslanectví České republiky v Abú Zabí k novému projednání.
8. Podle ust. § 37 odst. 4 s. ř. s., může navrhovatel vzít svůj návrh zcela nebo zčásti zpět, dokud o něm soud nerozhodl.
9. Podle ust. § 62 odst. 1 věty první s. ř. s., dokud soud nerozhodl, může odpůrce vydat nové rozhodnutí nebo opatření, popř. provést jiný úkon, jímž navrhovatele uspokojí, nezasáhne-li tímto postupem práva nebo povinnosti třetích osob.
10. Podle ust. § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s., vzal-li navrhovatel podaný návrh zpět pro pozdější chování odpůrce, nebo bylo-li řízení zastaveno pro uspokojení navrhovatele, má navrhovatel proti odpůrci právo na náhradu nákladů řízení.
11. Jelikož žalobce vzal žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného a současně uplatnil nárok na náhradu nákladů řízení ve smyslu ust. § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s., zabýval se krajský soud touto otázkou.
12. Dříve, než soud mohl rozhodnout o nákladech řízení, bylo nezbytné, aby posoudil otázku důvodnosti podané žaloby, která byla následně vzata zpět.
13. Krajský soud se především zabýval námitkou žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínku žalobní legitimace ve smyslu ust. § 79 s. ř. s., když nevyužil prostředků ochrany proti nečinnosti daných právním předpisem platným pro správní řízení. Krajský soud tuto námitku žalovaného neshledal důvodnou, když má za to, že výluka aplikace ust. § 80 správního řádu na danou věc je vymezena ust. § 168 zákona o pobytu cizinců, který zcela jednoznačně určuje, že ustanovení části druhé a třetí správního řádu se na řízení podle ust. § 180e zákona o pobytu cizinců nevztahují. Názor žalovaného, že i v takovém případě mělo být „přiměřeně“ postupováno podle ust. § 80 správního řádu, nemá oporu v žádném z uvedených zákonů ani v jiné právní normě. Skutečnost, že se žalovaný i v řízeních vedených podle ust. § 180e zákona o pobytu cizinců s návrhy účastníků ve smyslu ust. § 80

správního řádu setkává a rozhoduje o nich, je otázkou správní praxe žalovaného, z níž však nelze dovodit povinnost pro ty žadatele, kteří postupovali v souladu s ust. § 168 zákona o pobytu cizinců, a proto právní nástroj obrany proti nečinnosti upravený správním řádem nepoužili. Postup žalobce krajský soud proto považuje za souladný s právní úpravou. Aplikace postupu podle ust. § 175 správního řádu, tj. využití institutu stížnosti proti chování úředních osob nebo postupu správního orgánu, pak vůbec nepřipadá v úvahu, neboť stížnost představuje právní nástroj sloužící ke zcela jinému účelu, než je obrana proti nečinnosti. Názor žalovaného, že měl žalobce postupovat podle tohoto ustanovení se tudíž jeví i soudu naprosto účelový. Na základě uvedeného krajský soud neshledal důvody pro odmítnutí žaloby pro nedostatek podmínek řízení dle ust. § 79 s. ř. s.

14. Dále se krajský soud zabýval otázkou důvodnosti žaloby. Souhlasným vyjádřením obou účastníků má krajský soud skutkový stav za nesporný, když bylo prokázáno, že žalobce žádost o opětovné posouzení žádosti o udělení krátkodobého víza rodinnému příslušníku občana EU podal do datové schránky žalovaného. Žalovaný zastává názor, že s ohledem na právní úpravu obsaženou v § 180 odst. 2 a 4 zákona o pobytu cizinců, byla žádost podána u nepříslušného orgánu, a proto nebylo možné řízení vůbec zahájit.
15. Krajský soud tento názor žalovaného nesdílí. Otázkou postoupení v případě, že je žádost cizince podána u nepříslušného správního orgánu, se zabýval opakovaně Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“). Lze zmínit rozsudek sp. zn. 8 As 1/2011, v němž dospěl k závěru, že postoupení žádosti příslušnému správnímu orgánu je třeba odmítnout se zřetelem ke zvláštní právní úpravě procesu podávání a přijímání žádosti o vízum obsažené ve zvláštním právním předpisu, tedy zákonu o pobytu cizinců. Ovšem uvedená argumentace se vztahovala k případu, kdy zákonná úprava zakotvovala povinnost žádat o udělení víza osobně na zastupitelském úřadě (§ 53 odst. 1 a § 170 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). V nyní posuzovaném případě se však o takovou věc nejedná a tento judikát proto nelze považovat za přílehlavý. V posuzované věci totiž žalobci jako žadateli o krátkodobé vízum není zákonem uložena povinnost podat žádost osobně. Je však nutno přihlédnout k tomu, že ust. § 12 správního řádu, které upravuje postoupení věci nepříslušným správním orgánem správnímu orgánu příslušnému, je systematicky začleněno do části druhé správního řádu a jeho aplikace pro řízení podle ust. § 180e zákona o pobytu cizinců je proto vyloučena. Nicméně takový postup (postoupení věci příslušnému správnímu orgánu) je možné uplatnit zprostředkovaně (jak je ostatně zmíněno i v rozsudku NSS sp. zn. 8 As 1/2011) přes ust. § 154 správního řádu (část čtvrtá správního řádu), které umožňuje postup mimo jiné podle ustanovení části druhé správního řádu §§ 10 – 16. Žalovanému tedy nic nebránilo, aby žádost žalobce postoupil zastupitelskému úřadu.
16. Dále se krajský soud zabýval otázkou, zda podání žádosti žalobce o nové posouzení důvodů udělení víza podané do datové schránky žalovaného, bylo úkonem způsobilým zahájit správní řízení. Jakkoliv je podání jako úkon účastníka řízení upraveno v § 37 správního řádu, jenž je začleněn do části druhé správního řádu, je z pohledu základních zásad správního řízení (např. zásada ust. § 2 odst. 4 správního řádu) vyloučeno, aby podání učiněné v řízení podle § 180e zákona o pobytu cizinců nebylo posuzováno optikou této právní úpravy. Ve věci není sporu o tom, že z podání žalobce bylo patrné, kdo jej činí, které věci se týká a co navrhuje a kdy bylo učiněno. Není zde proto žádný zákonný důvod

domnívat se, že podání tak, jak bylo učiněno, nemohlo vyvolat zákonem předpokládané právní účinky. Naopak tímto podáním bylo zahájeno správní řízení a bylo tudíž povinností žalovaného činit další úkony ve věci v souladu s ust. § 180e zákona o pobytu cizinců.

17. Na základě shora uvedené argumentace shledal krajský soud, že žaloba byla podána důvodně. S ohledem na její zpětvzetí pro pozdější chování žalovaného se krajský soud v souladu s ust. § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. zabýval otázkou náhrady nákladů řízení žalobce a zavázal žalovaného k zaplacení náhrady nákladů řízení.
18. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věty druhé s. ř. s. Náklady řízení žalobce představují část zaplaceného, avšak nevráceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč, a dále náklady související s právním zastoupením, a to za 4 úkony právní služby po 3 100 Kč a 4x režijní paušál po 300 Kč, tj. celkem 13 600 Kč (ust. § 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, v platném znění). Celková částka nákladů řízení tak činí 14 600 Kč.
19. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, stanovil soud žalovanému k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 5 s. ř. s., § 159 a § 168 o. s. ř.) k rukám advokáta, který žalobce v řízení zastupoval.
20. Výrok o vrácení soudního poplatku vychází z ust. § 10 odst. 3 věty první zák. č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, podle něhož soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20%, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním.

Poučení:

Proti výrokům I. a II. tohoto usnesení **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Proti výroku III. tohoto usnesení **nejsou přípustné** opravné prostředky.

Ostrava 18. března 2019

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu